Šalomoun

Původ materiálu
Daniel Heller
Pořadí v lekci
4

Téma

V celku škola, učení se životu. Jak mám žít? Co je v životě důležité?

Cíle

- Pro mladší děti: Děti přijmou krále Šalomouna jako vzor v tom, že prosí Hospodina o moudrost. Připomenou si přikázání, podle kterých měl i Šalomoun žít a vládnout.
- Pro starší děti: Děti přijmou krále Šalomouna jako vzor toho, který s pokorou prosí o moudrost, a pokusí se na sebe podívat Božíma očima: jako na ty, které si Bůh vyvolil, které má rád a které obohatil spoustou dobrých věcí.

Pro učitele

Poznámky k příběhu

(Poznámky k celému příběhu uvádím kvůli vyprávění starším dětem.)

1Kr 2,1–4 (5–12)

Šalomounův otec je smířen se svou smrtí. Tuší, že to bude pro jeho syna těžké, proto jej povzbuzuje „Ty však buď rozhodný a mužný.“ Následuje Davidův testament, odkaz, závěť, která se týká především *věrnosti Hospodinu*: Dbej na to, co ti svěřil, choď po jeho cestách, dodržuj jeho nařízení a přikázání, jeho práva a svědectví.

Boží příběh s jeho vyvoleným lidem, to jsou na Boží straně dějiny milosrdenství, ale na lidské straně často dějiny msty, v tom David své současníky nepřekročil.

1Kr 3,1–28

Na jednu stranu se Šalomoun oženil s dcerou faraóna. (Byl to politický tah, nebo mu to bylo jedno? Egypt je přece symbolem smrti a všeho, z čeho nás Hospodin vyvádí.) Na druhou stranu

čteme, že *miloval Hospodina*, což je velmi výrazné (v. 3).

Zatímco doba krále Davida byla poznamenána boji a dobýváním, vláda jeho syna Šalomouna má jiný charakter. Jde v ní o organizační upevnění prosperujícího království. K tomu potřebuje král moudrost. Prosí o ni a dostává ji v takové míře, že se pak v dějinách Izraele stává sám prototypem moudrého člověka a vládce.

Na počátku své vlády Šalomoun dostává *životní šanci*: Hospodin se mu totiž zjevuje ve snu a *ptá se ho, co by mu mohl dát*. Mladý král by mohl využít této lákavé nabídky a prosit o bohatství nebo o vítězství nad nepřáteli. On však uvažuje jinak. Nejprve vypočítává, co všechno Hospodin daroval jeho otci Davidovi (v. 6) a jakou milost prokázal jemu, když jej ustanovil za krále nad velikým počtem lidu (v. 7–8). Je důležité si všimnout, že se Šalomoun „nevrhne“ na vyjmenování svých přání, ale nejprve vypočítá již prokázaná Boží dobrodiní. To je pro něj také „základem“ a „opěrným bodem“ pro modlitbu za dary potřebné ke službě.

Šalomoun vzpomíná na davidovský ideál vladaře, který kraluje věrně, spravedlivě a s upřímným srdcem (v. 6). Na základě tohoto ideálu žádá i pro sebe to, čím by mohl posloužit Božímu lidu, totiž moudrost (v době Šalomounově jde o organizační upevnění prosperujícího království a k tomuto úkolu král potřebuje „moudré a prozíravé srdce“). Prosí Hospodina o uschopnění ke službě, protože sie je vědom, že je „mladíček“ (v. 7). Toto slovo neoznačuje ani tak věk (Šalomounovi bylo v té době kolem 40 let, jak můžeme vyrozumět z 1Kr 11,42 a 14,21), jako spíš *vědomí nedostatečnosti* (přesněji nedostatečných zkušeností). To je potvrzeno následující větou: „neumím vycházet a vcházet“ (v. 7; nevím, jak to zvládnout). Nejen vědomí vlastní nedostatečnosti, ale i náročnosti úkolu vladaře (sloužícího uprostřed četného lidu) vede Šalomouna k prosbě o *srdce chápavé* (doslova „*srdce slyšící, naslouchající*“, tj. citlivé, vnímavé, otevřené; srdce je sídlem rozumu, vůle, svědomí, tedy rozhodování), aby „mohl soudit lid a dovedl rozlišovat mezi dobrem a zlem“. A Šalomoun opět připomíná náročnost svého úkolu: Neboť kdo by dokázal soudit tento tvůj lid, jenž je tak početný?

Mladý král stojí víc o takovou *moudrost ke službě* než o pevnou pozici nebo ochranu před nepřáteli. Tato moudrost ke službě není teoretická, ale praktická („rozumnost při soudním jednání“, v. 11). Pro krále byla tato vlastnost velmi důležitá, protože právě on byl v Izraeli nejvyšším zákonodárcem, soudcem a vladařem. A už samotná modlitba svědčila o jeho „moudrém“ postoji: je si totiž vědom toho, že *sám od sebe nezvládne všechny úkoly*, a proto se obrací na *Hospodina, dárce moudrosti*. Hospodinu se líbilo, že Šalomoun žádal o tuto moudrost, a splnil mu tuto prosbu (a nejen to, dal mu navíc bohatství i slávu, v. 13). Nakonec dostává moudrost v takové míře, že se stane prototypem moudrého člověka.

Šalomounovo řešení sporu — není dílem mistrného psychologa či šikovného detektiva (Hercule Poirot), ale dílem Boží spravedlnosti. Tato spravedlnost má být vyzdvižena. (Jan Keřkovský)

1Kr 6,11–13 + 8,10–61

Ve vyprávění o stavbě chrámu a jeho posvěcení stojí za povšimnutí Hospodinovo slovo k Šalomounovi během stavby a Šalomounova modlitba při posvěcení chrámu.

S chrámem je spojené *zaslíbení stálé Hospodinovy přítomnosti* (v judaismu vnímané velmi masivně, význam chrámu je obrovský a jeho zničení nesmírnou tragédií), kterou ovšem sám Hospodin hned od začátku podmiňuje uplatňováním práva a životem podle přikázání.

V den posvěcení chrámu podtrhuje Šalomoun dějinnou kontinuitu, s úctou vzpomíná na svého otce Davida a pak se ponoří do dlouhé modlitby. Na jejím začátku *relativizuje vázanost Hospodina na chrám* („Může Bůh sídlit na zemi, když ani nebesa nebes tě nemohou pojmout, natož tento dům, který jsem vybudoval?“) a pak se *přimlouvá* za budoucí generace, za lidi, kteří budou v různých životních situacích do chrámu přicházet.

1Kr 10,1–29

Šalomoun dostavěl *velkolepý jeruzalémský chrám*, po mořích se plavila flotila jeho lodí mířící pro zlato a další poklady do daleké země Ofir, největší tavící pece starověku produkovaly Šalomounovi ohromné množství vzácné mědi. Vládl zemi, kterou v pozitivním slova smyslu potkal „*ekonomický zázrak* “. (Historici poukazují na to, že ani největší genialita a moudrost by však nedokázaly změnit svět, kdyby tomu nenahrávaly příznivé skutečnosti. Šalomoun převzal po Davidovi, svém otci, velkou a mocnou říši, vybojovanou v krvavých válkách. Mimo to se Egypt, tehdejší největší mocnost, ještě úplně nevzpamatoval z ničivé invaze „mořských národů“. Říše Chetitů, která ležela severně, byla rozvrácená a prakticky neexistovala, asyrsko-babylonští sousedé na východě se na svou slávu teprve připravovali. Všechno, co Šalomoun dělal, bylo výsledkem důkladného zvážení existujících možností a rozhodnutí se pro tu nejprospěšnější věc. Přesvědčivým důkazem královy geniality bylo navázání úzké spolupráce s Féničany.) Obchodní karavany šířily zprávy o moudrosti a slávě krále Šalomouna. Mnozí lidé se přijížděli přesvědčit o tom, co slyšeli. Přijela sem se vzácnými dary i královna ze Sáby, země dnešního Jemenu. Kladla Šalomounovi nejrůznější otázky, vše si prohlédla a při loučení řekla známou větu: „Myslela jsem, že zprávy, které se o tobě šíří, jsou přehnané, ale teď vidím, že skutečnost je přesahuje. *Chvála tvému Bohu, který tě obdařil takovou moudrostí.*“

V židovských tradicích je považován za autora tří biblických knih: knihy Přísloví, knihy Kazatel a Písně písní, avšak moderní kritika Šalomounovo autorství jednoznačně zpochybnila. O jeho moudrosti svědčí nejen rozkvět země, obchodu a rozvoj sídelního města Jeruzaléma, ale i fakt, že *za 40 let jeho vlády nepoznala země válku* — a to je v dějinách výjimečné.

Toto je však jen jedna stránka vyobrazení Šalomouna. Šalomoun je sice skutečně vylíčen jako moudrý, spravedlivý a zbožný král, na druhou stranu biblický text obsahuje také popis Šalomounova drsného boje o moc. Bible sice líčí Šalomounovy úspěchy v diplomacii, obchodu a výstavbě Jeruzaléma (včetně Chrámu), avšak ukazuje, že to bylo za cenu nucených prací poddaných, přejímání cizích vzorů a kultury a že Šalomoun měl dokonce také obrovský harém.

1Kr 11,1–6(13–43)

Šalomoun zřejmě v některých důležitých okamžicích života obrátil svou mysl k Bohu. Poprosil o moudrost a dostal ji. Ale už si *sám sebe nekontroloval (nereflektoval)*, nedával pozor na to, jestli z rozhoru s Bohem nevypadl.

Šalomounovy sňatky s cizinkami byly sice politicky výhodné, nicméně vedly k duchovnímu úpadku, přinesly do země opět cizí náboženství. Král jim podléhal a svým srdcem přilnul k národům, s nimiž se Izrael neměl směšovat. Manželkám povolil i stavby pohanských svatyní a ony pak uctívaly pohanské bohy. Šalomoun se dokonce účastnil i těchto modloslužeb. To byla ovšem fatální *nevěra ve vztahu k Hospodinu a hrubé porušení smlouvy s Hospodinem*.

Je to velmi podivné, že se mohl tak razantně odklonit od Hospodina: „Přilnul k nim velkou láskou“ (v. 2) — může být o ženách, ale také o cizích božstvech. „Jeho srdce nebylo cele při Hospodinu“ (v. 4), „dopouštěl se toho, co je zlé v Hospodinových očích“ (v. 6), „neoddal se cele Hospodinu“.

Hospodin se rozhněval, Šalomouna varoval, ale ten na to opět nedbal (v. 10) —pak přichází trest nebo spíše slib trestu (v. 11–12): Většinu království dostane Jarobeám. A zatímco na začátku kariéry si nežádá bezživotí svých nepřátel, zde usiluje Jarobeáma usmrtit. (v. 40)

Jak je to možné u krále, který nejen dodržoval Boží přikázání, ale který také Hospodina miloval (3,3)?

Karel Satoria říká v rozhovoru s M.O. Váchou: „U lidí, kteří prožili reálnou blízkost Boha, může v důsledku dojít k prožitku obrovské svobody, která je autentickým ovocem sjednocení s Bohem. Až opilost svobodou svádí člověka zkusit si, co jeho blízkost s Bohem vydrží, v přesvědčení, že už to nikdy nemůže být jinak. Až udělá krok přes bludný kořen — a není návratu, Dojde k úplné a nezvratné dezorientaci. Toto možná nastalo i u Šalomouna, který se ve svém opojení Boží přízní zapletl s jinými božstvy a silami. Není důvod myslet si, že proti něčemu takovému je dnešní křesťan imunní. (In: Márek Vácha, Karel Satoria: *Život je sacra zajímavej*. Cesta, 2013)

Šalomounova doba tak sice byla dobou vzestupu, avšak vnitřně se již izraelská společnost počínala rozkládat — po jeho smrti se království rozdělilo na Severoizraelské a Judské

království.

K tématu období

Všichni hledáme své životní vzory, ať si to uvědomujeme či ne. Ty, kteří tu byli před námi, nemusíme ani nemáme ve všem napodobovat nebo kopírovat, ale u mnoha lidí najdeme něco, čemu se od nich můžeme naučit. Stát se moudrým člověkem je dar a zároveň úkol na celý život.

Úskalí

Moudrost může vypadat jako něco nedosažitelného. K některým lidem vzhlížíme proto, že jsou moudří, mají zkušenosti a nadhled, které bychom také chtěli mít a podle toho jednat — rozvážně, laskavě a přitom pevně, umět říct své a přitom nezranit apod. V biblickém pojetí je moudrost otevřená možnost a dar pro každého, kdo po ní touží a otevře se Božímu působení.

Odkazy

Keřkovský, Jan: Šalomounova moudrost a sláva.

Joslin, Mary: Následník Davidova trůnu.

Amery, Heather: Král Šalomoun.

Alexander, Pat: Královna ze Sáby.

Amery, Heather: Šalomounův chrám.

Ostatní: Shrnutí příběhu o Šalomounovi; divadelní hra; přednáška o křesťanském pojetí moudrosti (prof. Křivohlavý); Heinzovo dilema (v odstavci *Způsob identifikace stadia morálního vývoje*; koláč, který můžete s dětmi upéct třeba na víkendovce

---

Pro děti

Pro předškolní děti

Zkušenost o moudrém nebo spravedlivém rozhodování z rodiny:

a) Maminka má tři děti ve věku tři, pět a deset let. Má sáček bonbónů, každému dá tři a je to spravedlivé.

b) Když maminka rozděluje práci, také se snaží o to, aby to bylo spravedlivé. Desetileté dítě už může sekat trávu sekačkou, umývat podlahu nebo dojít nakoupit i do vzdálenějšího obchodu. Tříleté dítě může pomoci prostřít stůl, pětileté může vysávat. Rodiče vymýšlí pro každé dítě jinou práci, která odpovídá jeho věku. Kdyby trvali na tom, že se ve všech pracích mají jejich děti střídat, byli by sice spravedliví, ale ne moudří. Dětem dojde, že tříleté dítě nemůže sekat trávu.

Nebo (b2): Kdyby rodiče kojence, dítěte na prvním stupni a puberťáka všem dětem koupili lyže nebo zavinovačku, bylo by to sice spravedlivé, ale ne moudré (to pochopí i tříleté dítě, že kojenec neužije lyže a velké dítě zavinovačku).

Děti tedy mají zkušenost, že ne všechno je v rodině spravedlivé, ale že rodiče rozhodují moudře.

Doporučuji dětem vyprávět jen o Šalomounově vidění a prosbě o moudrost. Šalomonův soud sice ukazuje moudrost v praxi, ale mám zkušenost, že předškolní děti nechápou, že to rozpůlení dítěte mělo být jen „jako“ či jako výstraha nebo inscenace něčeho, co Šalomoun nemyslel vážně.

Aktivita

Děti si vystřihnou z tvrdého papíru kruh. Potom si mohou vybírat mezi různými látkami nebo papíry s hezkými barvami nebo vzory, které reprezentují různé dobré vlastnosti (učitel předem určí a vysvětlí). Holčičky a kluci si mohou vybírat, jací by chtěli v životě být, a lepit si kousky barevných papírů nebo látek do kolečka. Na závěr by to mohla korunovat moudrost — látka nebo papír zlaté nebo jiné výrazné barvy, něco, co ostatní barvy či vzory výrazně převyšuje a co nalepíme do středu.

Pracnější a efektnější forma

Postupujeme stejně, ale navíc si dopředu nachystáme pro každého z tvrdého kartonu malá obruč, kterou oblepíme zlatým papírem (nebo alobalem a nastříkáme zlatým sprejem). Až budou mít děti kolečko polepené látkami či papírky, pak ho obručí zarámujeme. (Obruč vyjde levněji než zlatá látka.)

Pomůcky: Čtvrtky, barevné papíry nebo látky (nebo zbytky tapet), nůžky a lepidlo, příp. dopředu vyrobená „obruč“.

Pro mladší děti

Už jste po někom něco dědili (kolo, knihu.)? Doporučil vám také bývalý majitel, jak se zdědě nou věcí zacházet?

Kdo bude v Izraeli králem?

V době, kdy se Šalomoun narodil, byl už král David unaven válčením a toužil po klidu. Dlouho váhal se zvolením některého ze svých synů za dědice trůnu. Nejstarší syn Adonijáš toho využil a uspořádal za městem oslavu, při které jej měli jeho přívrženci prohlásit za krále. Prorok Nátan se však o spiknutí dověděl a řekl Davidovi, co Adonijáš chystá. Připomněl mu, že kdysi slíbil Šalomounovi, že se jednou po něm stane králem. David se rychle rozhodl. Nařídil Nátanovi: „Pomaž za krále mého syna Šalomouna, na mém mezku jej vezte přes celý Jeruzalém do královského paláce a já mu přenechám trůn.“ Nátan hned naplnil Davidův příkaz. Šalomoun byl pomazán a jel městem k paláci. Lid radostně vítal nového krále a provolávali mu slávu. Když přívrženci Adonijáše uslyšeli jásot, rozprchli se. David se těšil, že skrze Šalomouna se konečně splní jeho životní touha, postavit v Jeruzalémě Hospodinu nádherný chrám, protože tak mu to řekl Hospodin skrze proroka Nátana (2Sa 7,13).

Pokora mladého krále a dar moudrosti

Když se Šalomoun stal králem, nejprve svolal národ k velké oslavě. Před všemi se Hospodinu poklonil a přinesl mu oběti. Ještě té noci se Bůh Šalomouna zeptal: „Co si ode mne přeješ?“ Šalomoun odpověděl: „Hospodine, učinil jsi mě králem nad národem, kterého je jako písku v moři, ale jsem mladý a nezkušený. Bojím se, že nebudu umět tvému lidu dobře vládnout. Prosím tě, dej mi moudrost, abych rozeznal co je správné a co špatné.“ Pánu Bohu se líbilo, že Šalomoun neprosil za osobní prospěch, ale skutečně mu šlo o dobro národa. Proto mu kromě moudrosti dal bohatství, slávu, dlouhověkost a další dary.

Šalomounův soud

Šalomoun žádal moudrost, protože ji často potřeboval jako soudce, aby rozeznal dobré od zlého. Jak taková moudrost od Boha vypadá? To se ukázalo, když k němu jednou přišly dvě ženy, které se hádaly o dítě. Obě měly mimina, jedna z nich to své však v noci zalehla a ono zemřelo. Jenže která?

„Pane,“ žalovala jedna z nich, „my dvě bydlíme spolu v jednom domě a nikdo jiný už tam není. Mně se narodil syn, jí za tři dny také. Jenže ten její umřel. Ona však v noci děti vyměnila, sebrala mého živého syna a svého mrtvého mi podstrčila pod peřinu. Ráno jsem na to přišla, když jsem ho na světle uviděla.“ Druhá žena se bránila: „Živý syn je můj, tvůj je ten mrtvý!“ První trvala na svém: „Vezmi si mrtvého, živý je můj!“

Král poručil: „Podejte mi meč!“ Když ho přinesli, Šalomoun nařídil: „Teď to dítě rozsekněte a každá ať si vezme jednu půlku.“ Tu řekla zděšená matka toho dítěte: „To ho raději dejte jí, jen ho nezabíjejte!“ Druhá (jejíž syn byl mrtvý) však souhlasila: „Jen ho rozetněte, ať není ani její ani můj.“ Když to král uslyšel, řekl: „Dejte to dítě té, co řekla ‚nezabíjejte ho‘, to je jeho pravá matka.“

Lidé si o tom rozsudku brzy vyprávěli a Šalomoun měl pověst moudrého člověka. A Šalomoun skutečně moudrý byl: vždyť měl vnímavé srdce a být moudrý znamená umět rozeznat dobré od zlého a slyšet přitom Boží vůli.

Aktivita

- Po vyprávění zkusíme ve dvou skupinkách reprodukovat Šalomounovu prosbu (o co žádal Šalomoun a jak to odůvodnil) a Hospodinovu odpověď (co králi slíbil a jak to zdůvodnil) — můžeme to psát vždy na jeden velký papír ve skupince.
- Pokud máme herecky schopná děvčata, můžeme zkusit sehrát jako scénku Šalomounův soud.
- Můžeme také zinscenovat další fiktivní soudní jednání, abychom si na nějakém příkladu ze života ukázali, co je moudré rozhodnutí.
- Na závěr můžeme použít pracovní list Zdeňka Šorma. Zvláště bych doporučil instrukci: s přepsáním návrhů na kartičky a s příp. užitím při bohoslužbách (kázání pro děti) a vyústěním do modlitby.

Pomůcky: Obrázky Šalomounova chrámu a Šalomounova soudu z internetu; větší papíry a fixy; meč a panenka nebo maminka s kojencem (musí to být tak malé dítě, který ještě nechápe, co se kolem něj děje); pracovní list.

Pro starší děti

- Na čem vám úplně nejvíc záleží? Co je pro vás nejdůležitější? A chcete si o tom rozhodovat sami, nebo do toho může mluvit ještě někdo jiný? Kdo?
- Co jsou to poslední přání? Víte o nějakém přání někoho na sklonku života nebo na smrtelné posteli? Mají se taková přání plnit?
- Je víra a život ve společenství s Bohem něco, co se dá zdědit?

Myslím, že starší děti snesou i komplexní výklad o osobnosti krále Šalomouna (syn krále Davida, Davidův odkaz/závěť, Šalomounova prosba o moudrost, jeho soud, stavba chrámu, král míru, kosmopolitní rozměr, prosperita a bohatství, odpadnutí od Hospodina, pád a následný rozpad říše. (Výklad lze oživit promítáním obrázků.)

Na závěr můžeme použít pracovní list Zdeňka Šorma (doplňovačka), příp. některé další aktivity z oddílu pro mladší děti.

Rozhovor

- Vzpomenete si na nějakou situaci, kterou někdo moudře vyřešil?
- Znáte někoho, kdo nemá velké vzdělání, a přesto je moudrý?
- Co si myslíte, že nesmí chybět lidem, kteří mají někoho vést nebo vládnout?
- Jak to vnímáte v rodině, ve sboru?
- Jak si myslíte, že nás vidí Bůh? Vidí nás kladně? Co to znamená, že nás vidí z pohledu věčnosti? (Jako předurčené ke spáse, jako vyvolené [už před počátkem světa!], ospravedlněné [tj. omilostněné], jako obdařené novým životem, Duchem svatým.) Jaké limity, které nám Bůh dává (pro naši seberealizaci, sebeprosazení, pro naše obohacování)? (Přikázání, dvojpřikázání lásky, svoboda druhých, solidarita, milosrdenství…) Jsme v tomto smyslu jako křesťané o něco ochuzeni? Nebo jsme bohatší než ti, kteří nejsou (nebo si myslíme, že nejsou) ničím omezeni?
- Jsme chudí či bohatí? (nabídnout pozitivní pojetí skromnosti)

Pomůcky: Pracovní list; další event. aktivity — viz oddíl Pro mladší děti.

Přesah

Se staršími se můžeme v nějakém „přidaném čase“ podívat na film o nějaké inspirativní, a přece rozporuplné osobnosti. Můžeme spolu mluvit o tom, co se nám líbí a co ne, příp. jak bychom řešili nějaká životní dilemata my. Můžeme o nějakém etickém dilematu diskutovat i bez filmu (např. *Heinzovo dilema*).

(Další [recitace] — viz *Přesah* v předchozí úloze.)

Liturgie

Písně

Chvalozpěv (Svítá 215); *Není lepší na tom světě* (Svítá 213); *Nám pomoz, Pane milý* (Svítá 201); *Modlitba krále Šalomouna* (Svítá 189); *Balada velkopáteční* (Svítá 297); *Vše dobré, co máme* (BTS 19); *Ozvi se, Pane můj* (EZ 440); *Srdcem celým tebe, Pane* (EZ 138)

Biblický text k zapamatování

Prosím, aby vám Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec slávy, dal ducha moudrosti a zjevení, abyste ho poznali a osvíceným vnitřním zrakem viděli, k jaké naději vás povolal, jak bohaté a slavné je vaše dědictví v jeho svatém lidu a jak nesmírně veliký je ve své moci k nám, kteří věříme. (Ef 1,17)

nebo jen:

Blaze člověku, jenž našel moudrost, člověku, jenž došel rozumnosti. (Př 3,13)

Modlitba

Hospodine, náš dobrý Otče, děkujeme ti, že jsi nás povolal, abychom žili jako tvé děti. Děkujeme ti, že jsi i nám v životě už tolik dal: děkujeme za rodiče, sourozence i kamarády. Děkujeme za náš sbor, za církev, kde můžeme mít své místo. Děkujeme za školu, kde se můžeme učit, i za nedělní školu. Neprosíme tě o chytrost, ale o moudrost. Pomoz nám žít tak, jak si to ty přeješ. Prosíme, drž nás při sobě, abychom od tebe nikdy neodešli pryč. Amen.

Odkaz na pracovní list
13 Šalomounova moudrost a sláva - st
13 Salomounova moudrost a sláva
Kam dále
Keřkovský, Jan: Šalomounova moudrost a sláva.
Joslin, Mary: Následník Davidova trůnu.
Amery, Heather: Král Šalamoun.
Alexander, Pat: Královna ze Sáby.
Amery, Heather: Šalamounův chrám.
Odkaz na píseň
Neskládejte v mocných naději
Není lepší na tom světě nežli Boha ctíti
Nám pomoz, Pane milý, tvé slovo správně znát
Moudrost mi, Pane, dávej
Shromáždil člověk prý moudrosti své poklad
Vše dobré, co máme (BTS19)
Ozvi se, Pane můj! Já toužím znát tvou vůli
Srdcem celým tebe, Pane, budu ctíti
Cílová skupina
Starší školní
Předškolní
Mladší školní
Katechetické cykly
Církevní rok

Biblický odkaz (kat)

1 Královská 2,1–4

1 Královská 2,5–12

1 Královská 3,1–28

1 Královská 6,11–13

1 Královská 8,10–61

1 Královská 11,1–6

1 Královská 11,13–43